

Albansko Ministarstvo infrastrukture i energetike obavestilo je Vladu Crne Gore da je u toku izgradnja dve hidroelektrane na reci Cijevni, i najavilo gradnju još jednog hidroenergetskog postrojenja na istom slivu.

Prema obimnoj dokumentaciji albanskog ministarstva, u toku je gradnja HE Dobrinje i HE Muras, dok se stvaraju uslovi za izgradnju HE Vriela na slivu Cijevne.

Vlada Crne Gore je prošle godine, u skladu sa Konvencijom o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu - Espoo, diplomatskim putem, preko Ministarstva spoljnih poslova, zatražila dokumentaciju od Albanije koja se odnosi na projekte izgradnje hidroelektrana na reci Cijevni.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je prevelo dobijenu dokumentaciju i ona je javno dostupna.

Istovremeno, Ministarstvo je pozvalo zainteresovanu javnost da do 24. februara pošalje sve komentare, sugestije i primedbe na dostavljenu dokumentaciju na službenu adresu ministarstva.

Ko gradi HE na Cijevni

Prema obimnoj dokumentaciji dostavljenoj od albanske strane, hidroelektranu Dobrinje gradi kompanija "W.T.S.- Energji" na rijeci Cijevna Selce, opština Malesi e Madhe. Instalirana snaga objekta, prema dobijenim podacima je 1.000 kW, dok će prosečna godišnja proizvodnja iznositi 4.080.126 kWh.

Prema zvaničnoj dokumentaciji, koncesionari HE Dobrinje su aplicirali za dobijanje dozvole za izgradnju 21. juna 2018 godine. Dozvola je zvanično objavljena 1. marta 2019. godine, a albansko ministarstvo infrastrukture i energetike nije dobilo informaciju od strane kompanije o statusu radova.

Što se tiče HE Muras, taj objekat gradi kompanija "Mateo &C" na pritoci Cijevne, opština Malesi e Madhe. Instalirana snaga elektrane je 2.000 kW. Prosečna godišnje proizvodnja energije iznosi oko 8,2 miliona kWh.

Dozvolu za gradnju ove elektrane vlasti Albanije su objavile 16. marta 2018. godine, dok su zvanično radovi počeli 1. novembra 2018. godine.

U dokumentu se navodi da je Vlada Albanije „uslovno“ izdala dozvolu za gradnju ove elektrane, ali nije navedeno što to konkretno znači budući da su radovi odmakli. Zanimljivo je da je pojedine dokumente za gradnju ovih elektrana lično potpisao premijer Edi Rama.

HE Vriela

U dokumentima dostavljenim od albanskog ministarstva pominje se i gradnja HE Vriela na

Cijevni, ali se nigde ne navodi u kojoj je fazi taj projekat.

Kao koncesionar, odnosno graditelj tog energetskog objekta navodi se kompanija „Selca Energji“ u skladu sa preliminarnom Dozvolom za iskorištavanje potoka Vriete između kvota 1.170 m nadmorske visine i 690 m nadmorske visine, izdate od strane Ministarstva energetike i industrije, i odgovarajućom Studijom izvodljivosti.

„Iskorištavanje potoka Vriete će se vršiti preko šeme sa jednim zahvatnim delom i tri kaptaze u njegove male pritoke koja će obezbediti dovod (protok) od 150 l/sek, sa jednim dekanterom, bazenom pritiska, cevovodom derivacije i cevovodom pritiska. U ovoj šemi je zamišljeno da se napravi jedno zahvatno delo na visini 970 m nadmorske visine, i tri kaptaze na kvoti 975 m nadmorske visine koja će se cevovodima derivacije spojiti sa dekantatorom postavljenim odmah iza zahvatnog dela koje će se sa njegove strane povezati sa zgradom hidrocentrale na kvoti 680 m nadmorske visine“, navodi se u albanskom dokumentu.

Kako je sve počelo

Grupa crnogorskih nevladinih organizacija i građana protestovala je u jesen 2018. godine zbog najave gradnje dve hidroelektrane.

Godinu dana nakon toga je u Podgorici održan sastanak albansko - crnogorske Komisije za Upravljanje vodama od zajedničkog interesa.

Crnogorska strana je smatrala da njihova izgradnja ima direktni uticaj na kvalitet i količinu podzemnih voda na teritoriji Crne Gore, a činjenica da crnogorska strana nije prethodno obavestena je u suprotnosti sa konvencijom „ESPOO“.

Isto tako, crnogorska strana je navela da informacije dostavljene zvaničnim putem od albanske strane nisu bile dovoljne za njihove stručnjake kako bi došli do zaključka da li ovakva delatnost izaziva štetu po životnu sredinu na njihovoj teritoriji.

Iako strane nisu delile isti stav, u okviru bilateralnog sporazuma albanska strana se obavezala da će, u roku od 15 dana od dana održavanja zajedničkog sastanka, staviti na raspolaganju crnogorskoj strani mapu koja će prikazati sve hidroelektrane izgrađene pre 1990. godine i one koje su u procesu izgradnje na rijeci Cijevni.

Ne Cijevnu u cijev

Protest crnogorskih NVO aktivista održan je 20. oktobra 2018. godine pod sloganom „Ne Cijevnu u cijev“.

Upozoravajući na potencijalne posledice projekata malih hidroelektrana na divljim planinskim rekama, nevladine organizacije „Centar za zaštitu ptica“ i Biciklo.me, pod sloganom „Ne Cijevnu u cijev“, tada su poručili su da će jedinu kratkoročnu korist od njih

imati privatni koncesionari.

Odlukom Skupštine Glavnog grada Kanjon Cijevne je proglašen Parkom prirode.

Izvor: portalanalitika.me